

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ» ФАКУЛЬТЕТ
СУСПІЛЬНИХ НАУК

Кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету суспільних наук

/Остапець Ю.О./

«10» жовтня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ

Рівень вищої освіти
Галузь знань
Спеціальність
Освітня програма
Статус дисципліни
Мова навчання

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
01 Освіта/Педагогіка
013 Початкова освіта
Початкова освіта
обов'язкова
українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Педагогічна майстерність» для здобувачів вищої освіти галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 013 Початкова освіта освітньої програми Початкова освіта.

Розробники: Розлуцька Галина Миколаївна професор, доктор педагогічних наук, професор кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

протокол № 12 від «8» червня 2023 р.

Завідувач кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

_____ /Ірина КОЗУБОВСЬКА/
(підпис) (Ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

Схвалено науково-методичною комісією факультету суспільних наук

протокол № 8 від «29» червня 2023 р.

Голова науково-методичної комісії факультету суспільних наук

_____ /Олена ПОПАДИЧ/
(підпис) (Ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

© Розлуцька Г.М., 2023 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2023 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом
	Денна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3,5	Рік підготовки:
Загальна кількість годин – 105	3
Кількість модулів – 2	Семестр:
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи студента –	4,5
	Лекції:
	30
	Практичні (семінарські):
	36
Вид підсумкового контролю: модульне контрольне оцінювання	Лабораторні:
	-
Форма підсумкового контролю: залік	Самостійна робота:
	69

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Педагогічна майстерність» є: ознайомлення студентів зі шляхами, тенденціями, закономірностями, розвитку професіоналізму вчителя початкових класів як складного процесу з притаманними їм суперечностями, динамізмом, послідовністю і наступністю.

Завданнями дисципліни є: *поглибити, конкретизувати і систематизувати* знання, набуті студентами на попередніх етапах вивчення психолого-педагогічних дисциплін; *сприяти* формуванню в майбутніх вчителів здатності до аналізу, оцінки, співставлення, порівняння фактів, видів діяльності вчених-педагогів; *стимулювати* самостійну пошукову роботу; *удосконалити* вміння формулювати, відстоювати свою думку, активізувати самостійне критичне педагогічне мислення, сприяти розвитку власної професійної позиції; *сприяти* засвоєнню ключових положень і проблематики сучасної дидактики; *сформувати* власну педагогічну позицію щодо процесу навчання, розвитку та виховання школярів; *формування* у студентів досвіду самостійного і творчого аналізу та оцінки педагогічних явищ і ситуацій; *формувати* вміння теоретичного проектування та практичного конструювання навчально-виховного процесу, спрямованого на розвиток особистості учнів та їх творчу самореалізацію.

Студент повинен знати: теоретичні і практичні засади педагогічної майстерності вчителя початкових класів; специфіку педагогічної діяльності; вимоги до особистості сучасного вчителя; специфіку формування і розвитку педагогічних здібностей; складові педагогічної майстерності та шляхи їх формування; архітектуру і механізм внутрішньої та зовнішньої педагогічної техніки; особливості перцептивних, комунікативних, інтерактивних аспектів педагогічного спілкування; способи саморегуляції та психологічного налаштування учителя на педагогічну діяльність; вимоги до мовленнєвої діяльності педагога; стилі педагогічної діяльності; форми, методи, засоби самовдосконалення, формування творчого професіоналізму.

Студент повинен вміти:

- окреслити понятійно-термінологічне поле курсу «Педагогічна майстерність»;
- встановлювати взаємозв'язок і взаємодію принципів полікультурності, гуманізації, толерантності, діалогічності, індивідуалізації та моделювати їх проекцію на компетентнісний, діяльнісний, культурологічний, аксіологічний, особистісний, середовищний рівні діяльності учителів початкової школи;
- визначити закономірності історичного розвитку професії вчителя, зміну вимог до вчителя у залежності від рівня суспільного розвитку, детермінованість цих вимог соціальними, економічними, політичними та культурними факторами;
- конструювати цілі, зміст, методи, засоби і форми професійного становлення, визначити індивідуальну траєкторію професійного вдосконалення;
- встановлювати педагогічно доцільні взаєностосунки із однокласниками, вчителями на практиці, викладачами та ін. формувати власний професійний імідж;
- аналізувати та оцінювати процес і результати навчально-виховної взаємодії;
- здійснювати педагогічну рефлексію;
- розвивати акторську майстерність, мовлення; виробляти педагогічну техніку;
- творчо здійснювати самопрезентацію власного професійного становлення.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей: ІК – Інтегральні. КЗ-1. Загальнонавчальні. СК – 2. Психологічні : СК – 2.1. Диференціально-психологічна, СК– 2.2. Соціально-психологічна. СК – 3. Педагогічні: СК – 3.1. Дидактичні, СК – 3.2. Виховні, СК – 3.3. Організаційні. КЗ-6. Етична. КЗ-7. Соціокультурна. КЗ-8. Міжособистісної взаємодії. КЗ-9. Адаптивна. КЗ-10. Рефлексивна. КЗ-12. Інформаційно-комунікаційна.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Педагогічна майстерність» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

- ОК 11 Вступ до спеціальності;
- ОК 15 Дидактика;
- ОК 19 Загальна психологія;
- ОК 33 Педагогічна практика;
- ВК 5 Полікультурна освіта;
- ВК 6 Основи вікової і педагогічної психології;
- ВК 7 Педагогічна творчість.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Початкова освіта», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Знати нормативно-правові документи, що регламентують діяльність ЗОШ, напрями діяльності (адміністративна, методична, контролююча, проектна, освітня, виховна, фінансово-господарська тощо) вчителя, директора навчального закладу, викладача, їх функціональні обов'язки; права і обов'язки суб'єктів освітнього процесу ЗОШ; обсяг і функції роботи вчителя, принципи адміністрування та управління; умови і передумови функціонування ЗОШ.	ПРН 2
Знати сучасні концепції, завдання, зміст, методи, організаційні форми початкової освіти; особливості та інструментарій психолого-педагогічного супроводу освітнього процесу;	ПРН 3
Уміти визначати мету професійної діяльності, її конкретні цілі і завдання на кожному етапі навчальної, виховної роботи і передбачати кінцевий результат; володіти методами визначення ефективності заходів, спрямованих на підвищення якості навчально-виховної роботи; уміти проектувати власну педагогічну систему професійної діяльності.	ПРН 11
Виявляти готовність до підвищення рівня педагогічної майстерності; володіти знаннями про способи професійного самовдосконалення; усвідомлювати рівень власних педагогічних здібностей, визначати причини недоліків у роботі; володіти навичками самовдосконалення, використання механізмів самооцінки власних досягнень в дослідницькій діяльності.	ПРН 17

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Педагогічна майстерність»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Знати нормативно-правові документи, що регламентують діяльність ЗОШ, напрями діяльності (адміністративна, методична, контролююча, проектна, освітня, виховна, фінансово-господарська тощо) вчителя, директора навчального закладу, викладача, їх функціональні обов'язки; права і обов'язки суб'єктів освітнього процесу ЗОШ; обсяг і функції роботи вчителя, принципи адміністрування та управління; умови і передумови функціонування ЗОШ.	ПРН 2
Знати сучасні концепції, завдання, зміст, методи, організаційні форми початкової освіти; особливості та інструментарій психолого-педагогічного супроводу освітнього процесу.	ПРН 3
Уміти визначати мету професійної діяльності, її конкретні цілі і завдання на кожному етапі навчальної, виховної роботи і передбачати кінцевий результат; володіти методами визначення ефективності заходів, спрямованих на	ПРН 11

підвищення якості навчально-виховної роботи; уміти проектувати власну педагогічну систему професійної діяльності.	
Виявляти готовність до підвищення рівня педагогічної майстерності; володіти знаннями про способи професійного самовдосконалення; усвідомлювати рівень власних педагогічних здібностей, визначати причини недоліків у роботі; володіти навичками самовдосконалення, використання механізмів самооцінки власних досягнень в дослідницькій діяльності.	ПРН 17

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: усне та письмове опитування, тестовий контроль, презентація самопідготовки, індивідуального наукового проекту.

Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за:

- національною диференційованою шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно);
- 100-бальною шкалою;
- шкалою ЄКТС (А, В, С, D, E, F, FX).

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми контролю:

- поточний (самостійна робота),
- модульний (індивідуальна робота, модульна контрольна робота);
- семестровий (підсумковий) залік.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота						Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5		50	100
10	10	10	10	10			

T1, T2 ... – теми

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота						Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5		50	100
10	10	10	10	10			

T1, T2 ... – теми

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття		5	
Презентація доповіді		1	
Усне опитування		2	
Письмове тестування при тематичному оцінюванні		2	
Індивідуальна робота		20	20
Модульна контрольна робота		50	50
Разом		100	100

Критерії оцінювання

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання знань та умінь студентів під час навчальних занять

Бали	Критерії оцінювання
1	Студентом дана неправильна відповідь на запитання. Він ухилився від аргументації, виявив незадовільні знання понятійного апарату, спеціальної літератури або взагалі нічого не відповів Практично не знає психолого-педагогічної термінології. Володіння навчальним матеріалом на рівні розпізнавання. Не може користуватися підручником, методичними рекомендаціями, іншими дидактичними засобами. Володіє тільки окремими прийомами практичної діяльності, яких недостатньо для формування вмінь.

2	Має уяву про психолого-педагогічну термінологію. Володіє навчальним матеріалом на фрагментарному рівні. Конспект з предмету носить не систематизований, фрагментарний характер. Не вміє скласти алгоритм відповіді. Не може відповісти на питання чи виконати практичну роботу без грубих помилок на які не звертає уваги.
3	Студентом в цілому дана правильна відповідь на поставлене запитання. Проте він не зміг переконливо аргументувати її, помилився у використанні понятійного апарату, виявив низький рівень знання відповідних літературних першоджерел. Самостійно відтворює головні положення викладені в базовому підручнику чи лекційному матеріалі. Знає основні психолого-педагогічні терміни. Потребує допомоги викладача чи товаришів для відтворення систематизованого навчального матеріалу. При реалізації знань в вирішенні практичних завдань потребує допомоги викладача на всіх етапах роботи. Часто допускає типові помилки які при допомозі здатен виправити. Повністю відсутнє знайомство з інформацією що викладена в додатковій літературі.
3,5	Повністю відтворює інформацію що викладена в базовому підручнику. Має значні утруднення при необхідності користування додатковою та довідниковою літературою. Епізодичне знайомство з періодичними психолого-педагогічними виданнями. Сформовані уміння може використовувати у стандартних ситуаціях які закладені у навчальні завдання. При виправленні допущених помилок потребує деякої допомоги викладача. Затрудняється при необхідності використовувати знання отриманні при вивченні інших дисциплін.
4	На основі оволодіння матеріалом в обсязі робочої навчальної програми дисципліни, під керівництвом викладача вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію про педагогічні явища. Цілком самостійно використовує набуті знання, вміння та навички в стандартних навчальних ситуаціях. Здатен контролювати свою діяльність. При контролі знань досить вільно складає алгоритм відповіді. Швидко знаходить необхідну інформацію в довідниковій літературі. Знайомий з психолого-педагогічними періодичними виданнями поточного року.
4,5	Вільно володіє матеріалом у відповідності з програмою дисципліни. Знання, вміння та навички може самостійно використовувати у нестандартних ситуаціях навчального характеру. Проявляє інтерес до наукової та науково-популярної літератури з предмету. Самостійно опрацював рекомендовану, додаткову літературу з предмету. В процесі вивчення дисципліни іноді виконував реферати не передбачені робочою програмою дисципліни. Проявляє схильність до аналітико-синтетичної діяльності, здатен висловлювати власну думку що до вивченого матеріалу. Отримані знання використовує при аналізі стану навчально-виховного процесу в університеті.
5	Студентом дана правильна і вичерпна відповідь на поставлене запитання. При цьому виявлено високий рівень володіння понятійним апаратом, знання першоджерел На основі досконалого знання матеріалу предмету студент набуті знання, вміння та навички використовує при рішенні нестандартних задач. Вільно використовує міжпредметні зв'язки, орієнтується у періодичній та монографічній літературі з предмету. Легко знаходить відповіді на нестандартні, несподівані питання. У складних ситуаціях може провести аналіз на рівні теоретичного осмислення. Виявляє творчі здібності, нахил до самостійної науково-дослідної роботи.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Педагогічна діяльність вчителя початкової школи.

Тема 1. Предмет, завдання, функції і основні категорії курсу «Педагогічна майстерність».

Тема 2. Суть педагогічної діяльності, основні види, специфіка. Функції вчителя початкових класів.

Тема 3. Зв'язок педагогічної майстерності з іншими розділами науками і педагогічним досвідом.

Тема 4. Нормативно-правові документи, що регламентують діяльність вчителя (адміністративна, методична, контролююча, проектна, освітня, виховна, фінансово-господарська тощо), менеджменту освітнього закладу, їх функціональні обов'язки; права і обов'язки учасників освітнього процесу.

Тема 5. Об'єктивні та суб'єктивні чинники педагогічної діяльності. Вимоги до сучасного педагога. Проблеми адаптації молодого вчителя.

Модуль 2. Професійна та особистісна ідентифікація педагога.

Тема 1. Педагогічна майстерність і особистість педагога. Формування творчої особистості учителів. Рольовий репертуар.

Тема 2. Професійно значимі якості. Професійна компетентність. Педагогічна творчість.

Тема 3. Культура педагогічного спілкування як компонент педагогічної майстерності.

Тема 4. Педагогічний такт та етика поведінки вчителя. Особливості взаємодії із різними учасниками освітнього процесу. Конфлікти у діяльності вчителя, механізми їх вирішення

Тема 5. Особливості підвищення педагогічної майстерності в сучасних умовах.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання:					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
4-й семестр						
Модуль 1. Загальні та змістові засади дидактики.						
Тема 1. Предмет, завдання, функції і основні категорії курсу «Педагогічна майстерність».	10	2	2			6
Тема 2. Суть педагогічної діяльності, основні види, специфіка. Функції вчителя початкових класів.	10	2	2			6
Тема 3. Зв'язок педагогічної майстерності з іншими розділами науками і педагогічним досвідом.	10	2	2			6
Тема 4. Нормативно-правові документи, що регламентують діяльність вчителя (адміністративна, методична, контролююча, проектна, освітня, виховна, фінансово-господарська тощо), менеджменту освітнього закладу, їх функціональні обов'язки; права і обов'язки учасників освітнього процесу.	10	2	2			6
Тема 5. Тема 5. Об'єктивні та суб'єктивні чинники педагогічної діяльності. Вимоги до сучасного педагога. Проблеми адаптації молодого вчителя.	12	4	2			6
Модульна контрольна робота №1	2		2			
Разом за 1 модуль	54	12	12			30
Модуль 2. Професійна та особистісна ідентифікація педагога.						
Тема 1. Професійно значимі якості. Професійна компетентність. Педагогічна творчість.	11	4	2			5
Тема 2. Культура педагогічного спілкування як компонент педагогічної майстерності.	9	2	2			5
Тема 3. Педагогічний такт та етика поведінки вчителя. Особливості взаємодії із різними учасниками освітнього процесу.	9	2	2			5
Тема 4. Педагогічний такт та етика поведінки вчителя. Особливості взаємодії із різними учасниками освітнього процесу. Конфлікти у діяльності вчителя, механізми їх вирішення	9	2	2			5
Тема 5. Особливості підвищення педагогічної майстерності в умовах сьогодення.	11	4	4			3
Модульна контрольна робота №2	2		2			
Разом за модуль	51	14	14			23
Всього	105	26	26			53

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Витоки педагогічної майстерності.	2	
2	Педагог як об'єкт і суб'єкт освітнього процесу.	2	
3	Критерії професійної майстерності педагога.	2	2
4	Педагогічна техніка вчителя.	2	2
5	Педагогічна культура, її складові.	2	
6	Професійно-педагогічне спілкування, його сутність і структура.	2	
7	Особливості розвитку творчої особистості вчителя. Інноваційна спрямованість педагогічної діяльності.	2	
8	Саморозвиток учителів початкової класів у процесі фахової підготовки.	2	2
9	Проблеми адаптації молодого вчителя.	2	
10	Особливості педагогічної майстерності педагога НУШ	2	2
11	Вивчення передового досвіду вчителів – шлях формування педагогічної майстерності.	4	
12	Самопрезентація та імідж сучасного вчителя.	2	
Разом		26	8

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Сутність педагогічної майстерності. Психолого-педагогічна модель сучасного вчителя. Професіограма вчителя початкових класів.	8	9
2	Професійне самовиховання майбутніх учителів початкових класів, як педагогічна проблема.	5	9
3.	Способи організації навчально-виховного процесу в початковій школі на засадах партнерської взаємодії.	5	9
4.	Педагогічне спілкування і його функції. Стили педагогічного спілкування.	5	9
5.	Створення добірки нормативно-правових документів, що регламентують діяльність вчителя функціональні обов'язки; учасників освітнього процесу.	5	9
6.	Ознайомлення та аналіз із доробком викладачів кафедри у репозитарії наукової бібліотеки ДВНЗ «Ужгородський національний університет»	5	9
7.	Аналіз педагогічної культури вчителів (із власного досвіду, спостереження на педагогічній практиці) за такими складовими: педагогічна спрямованість, ерудованість, інтелектуальні якості, моральність, ефективність освітньої діяльності, педагогічне спілкування, самовдосконалення, тощо.	5	9
8.	Самодіагностика. Дослідження схильності до педагогічної діяльності.	5	9
9.	Самопрезентація учителя початкових класів.	5	9
10.	Складання власної траєкторії професійного зростання у розрізі сучасних тенденцій реформування загальної середньої освіти.	5	8
Разом		53	89

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

1. Офіційний веб-сайт <http://www.uzhnu.edu.ua> містить інформацію про освітні програми, навчальну, наукову і виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти;
2. Необмежений доступ до мережі Інтернет;
3. Технічні засоби: мультимедійне обладнання, комп'ютер.
4. Ресурси: репозитарій Наукової бібліотеки УжНУ.
5. Методичні вказівки.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Волкова Н.П. Педагогіка: Посібник для студентів вищих навчальних закладів / Н. Волкова. – К.: Академія, 2001. – 576 с.
2. Державна національна програма «Освіта» (Україна ХХІ століття). Київ : Райдуга, 1994. 62 с.
68. Державний стандарт початкової загальної освіти. Початкова школа. 2001. № 1. С. 28–54. 69.
3. Державний стандарт початкової освіти : Постанова Кабінету міністрів від 20 квітня 2011 р. № 462. Початкова школа. Київ, 2011. № 7. С. 1–19. 70.
4. Державний стандарт початкової загальної освіти. Інструктивно-методичні рекомендації щодо вивчення в закладах середньої освіти навчальних предметів та організації освітнього процесу в 2018/2019 навчальному році. Початкова школа. 2018. № 7. С. 1–5.
5. Енциклопедія освіти /Акад. пед. наук України; головний редактор В.Г. Кремень. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.
6. Закон України «Про вищу освіту» // school6tokmak.ucoz.ru/news...ukrajini... 2014-07-01
7. Зязюн І.А. Педагогіка добра: ідеали і реалії : наук. метод. посіб. / І.А. Зязюн. – К.: МАУП, 2000. – 312 с
8. Зязюн І.А. Філософія педагогічної дії: Монографія / І.А. Зязюн. – Черкаси: Вид. від. ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2008. – 608 с.
9. Ковальчук Л. Основи педагогічної майстерності: Навчальний посібник. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2007. – 608 с.
10. Максимюк С.П. Педагогіка: Навчальний посібник /С. Максимюк. – К.:Кондор, 2005. – 667 с.
11. Малафійк І.В. Дидактика: Навчальний посібник / І. Малафійк. – К.: Кондор, 2005. – 398с.
12. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка: навчальний посібник / Н. Мойсеюк. – К, 1999. – 350 с.
13. Національна доктрина розвитку освіти України у ХХІ столітті: Затв. указом Президента України від 17 квітня 2002 р. № 347/2002 // Освіта. – 2002. – 24 квітня – 1 травня.
14. Нова українська школа : реформа. Міністерство освіти і науки України, 2018. URL : <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>.
15. Педагогічна майстерність: Підручник / І.А. Зязюн, Л.В. Крамущенко, І.В. Кривонос та ін.; За ред. І.А. Зязюна. – 2, ге вид., допов. і переробл. – К.: Вища шк., 2004. – 422 с.
16. Сисоєва С.О. Педагогічна творчість: Монографія. Х. – К.: Книжкове видавн. «Каравела», 1998. 150с.
17. Стельмахович М. Українська народна педагогіка. Київ : ІЗМН, 1997. 232 с
18. Філософія освіти : навч. посіб. / за заг. ред. В. Андрущенко, І. Передборської. Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2009. 329 с.
19. Фіцула М.М. Педагогіка. Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти / М. Фіцула. – К.: Академія, 2000. – 544 с.
20. Ягупов В. В. Педагогіка : навч. посіб. для студ. пед. спеціальностей ВНЗ. Київ : Либідь, 2002. 560 с.
21. Якса Н.В. Основи педагогічних знань: Навч. посібник / Н. Якса. – К.: Знання, 2007. – 358 с. – (Вища освіта ХХІ століття).

Допоміжна література

1. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник / С. Гончаренко. – К.: Либідь, 1997 – 376 с
2. Емоційне вигорання / [упоряд. : В. Дудяк] — К. : Главнік, 2007. — 94 с.
3. Кан Калик В.А., Никандров Н.Д. Педагогическое твор, чество. – М.: Педагогика, 1990. – 144 с
4. Короткий термінологічний словник з основ педагогіки і полікультурної освіти (для вчителів шкіл з навчанням мовами нацменшин) / За заг. ред. І.В. Козубовської, Г.М. Розлуцької. Ужгород, 2018. 200 с.
5. Коломієць Н.А. Педагогічні технології: з теорії питання / Наталія Андріївна Коломієць // Психолого-педагогічні проблеми сільської школи: Зб. наук. пр. Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. – К.: Міленіум, 2006. – Випуск 17. – С. 231-240.
6. Педагогічна майстерність : хрестоматія: навч. посіб. / упоряд.: І.А. Зязюн, Н.Г. Базилевич, Т.Г. Дмитренко та ін.; за ред. І.А. Зязюна. — К. : Богданова А.М., 2008. — 462 с. 6.
7. Педагогічна мудрість віків: навч. посіб. / [уклад.: В.Л. Омеляненко, А.І. Кузьмінський]. — К.: Знання, 2009. — 411 с.
8. Лавріненко О. А. Історія педагогічної майстерності: навч. посібн. / Олександр Лавріненко. — К. : Богданова А.М., 2009. — 328 с. 7. Педагогічна майстерність у закладах професійної освіти : монографія. — К., 2003. - 246 с.
9. Олєфіренко Н. В. Вимоги до електронних дидактичних ресурсів для початкової школи //Інформаційні технології в освіті. – 2012. – №. 12. – С. 73-82.
10. Резерв успеха – творчество / Под ред. Г. Нойнера, В. Калвейта, Х. Клейна; Пер. с нем. – М.: Педагогика, 1989. – 118 с.
11. Сисоєва С.О. Підготовка вчителя до формування творчої особистості: Монографія. – К.: Поліграфкнига, 1996. – 405 с.
12. Становлення і розвиток науково-педагогічних шкіл: проблеми, досвід, перспективи: зб. наук, праць / за ред. В. Г. Кременя, Т. Левовицького. — Житомир : Вид-во ЖДУ імені І. Франка, 2012. — 692 с

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. www.mon.gov.ua (МОНМС України)
2. www.library.edu-ua.net/ (Державна наук.-пед. бібліотека ім. В.О.Сухомлинського)
3. www.nbuv.gov.ua (Національна бібліотека України ім.В.І.Вернадського)
4. www.ukped.com (педагогічна література)
5. <http://enc-dic.com/pedagogics> (педагогічна енциклопедія)
6. www.uapravo.net (правова бібліотека України)
7. www.rada.gov.ua (нормативно-правові документи)
8. <http://www.metodportal.net> (методпортал)
9. Дутчак А. Науково-методична робота як засіб розвитку фахових компетентностей педагога //www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/obrii2009_1
10. <http://www.socreklama.ru>
11. <http://www.5ka.ru>
12. <http://www.wikipedia.org>

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20 24 / 20 25 н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

протокол № 15 від «27» 06 20 24 р. Завідувач кафедри Віктор Мовчан О.С.
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20 ____ / 20 ____ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

протокол № ____ від « ____ » ____ 20 ____ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20 ____ / 20 ____ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

протокол № ____ від « ____ » ____ 20 ____ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20 ____ / 20 ____ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

протокол № ____ від « ____ » ____ 20 ____ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)